

ACC. N:R M. 10443: 1-5.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Marianne Forslid  
Härad: Tvåsta Adress: Svalöf  
Socken: Hurva Berättat av: Johan Jönsson  
Uppteckningsår: 1947 Född år 1873 i Östra Stuv

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-5.

Lw F 59.

Byn

I Husva har man  
förfarande äldremanstämorna. Äldreman-  
sysslan, som man inleder ett år, får man  
i tur och ordning efter gårdens mantals-  
nummer. Varje första maj kallar äldre-  
mannen till gille genom att blåsa i bya-  
hornet. Orsaken till att bruket hållit  
sig kvar beror på att man förfarande  
har tre gemensamma jordområden och  
ett soldat arrende.

Jordbruket

Johan Jönsson  
beskriver sin gård i Östra Skiv, som på  
1850-talet förköpts från Skarhults slott.

Till 1904 slog man säden delvis med lie.  
På 1902 hade man fått en slåttermaskin  
med "vinge", och 1905 fick man själv-  
avläggare. Man tröskade med plejel,  
men i början av 1890-talet gjorde smeden  
i byn en vandringsbruket att tröska  
med plejel höll sig dock länge, därför  
att man måste ha långhalm till takäckning.  
Man använde kvar med träpisarna  
och träplog. På 1889 köpte Johan Jönssons  
far en plog, som var helt av järn.  
På 1870-talet började man  
mångla. Först försökte man på en bit av  
ett fält, där man satt råg. Det visade  
sig då, att rågen kom upp fint, där  
man månglat, medan det runt om kring  
bara växte röda syror.

På 1900 började Johan

ACC. N:R M. 10443:3.

FOLKLIVS-  
ARKIVET  
LUND

Jönsson odla sockerbetor. Sockerpriset var vid denna tid 67 öre skälperundet.

På 1879 började man täckdika.  
På 1899 hade man fyra viltkreatur på gården. Nu har sonen elva.

### Gården

I gården fanns kök, stuga, "kammars" och sal. I köket hade man kullerstenar som golv, och i stugan var det lergolv. När Johan Jönsson växte upp, försökte man lägga in brädgolv i stugan, men det ruttade bort. Sedan försökte man med att lägga in tegelgolv. Först på 1890-talet fick man äta brädgolv i stugan. AH trägolvet nu inte på samma sätt ruttade bort, ansåg Johan Jönsson beror på att man planterat mus-

gröna utan för huset. Denna drog till sig fuktigheten. Inredningen bestod av bänkar och slagbord. På 1879 köpte man det första runda bordet. Från spisen i köket fanns rökgångar, som spred värmen i huset.

#### Själhus hållning.

På 1880-talet spann man ämnen lin och värde till husbehov. Ölbygd höll man på med till 1904, då Johan Jönssons mor dog. På 1892 startades Stenhags andelsmejeri. Dess förinnan gjorde man smör och ost och sålde i Estiv. I Johan Jönssons tidigaste barndom sysslade man med husbehovsbränning.

#### Byliv, gillen.

Johan Jönsson minns inte, att man haft

2

många bestämda skjuts skyldigheter. Hans far  
har berättat, att den, som hade bäst hästar,  
dock måste ställa dessa till förfogande, när  
Karl XV kom till Skarhult. Innan ett  
sådant kungabesök var det stor besiktning  
av byns alla hästar. Dessutom var man  
skyldig att efter uppjord kurliga köra  
själv mördare till anatomisalen i Lund.

Gårdsägarna hade ett  
gilleslag och bjöd varandra på kalas i  
tur och ordning. Man hade riktigt med  
förtäring med sig, och man brukade säga:  
"Har du inte någon ting att äta, skall du göra  
gille." Vid bröllop tiggdes det brudgäver,  
och sedan ropades det upp, hur mycket  
var och en givit.